

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W POZNANIU**

Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2020 rok

Poznań, marzec 2020 r.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
ul. Szyperska 14
61-754 Poznań
tel. 61 846 38 19
e-mail: wup@wup.poznan.pl
wuppoznan.praca.gov.pl

ISSN 1734-0276

Druk:

„System – Graf”
Drukarnia Agencja Reklamowo – Wydawnicza
Janusz Laskowski
Zemborzyce Tereszyńskie 73B
20-215 Lublin

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Wyzwania i kierunki działań wielkopolskiego rynku pracy w 2020 roku	5
III. Działania wielkopolskiego rynku pracy na 2020 rok	7
III.1. Priorytet 1: Utrzymanie wysokiego poziomu zatrudnienia.....	7
III.2. Priorytet 2: Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.....	14
VI. Monitoring i sprawozdawczość.....	17
V. Rekomendacje.....	18

I. Wprowadzenie

Spełniając coroczny ustawowy obowiązek, jaki nakłada na samorząd województwa art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji i instytucjach rynku pracy, (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 1482, ze zm.), Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (WUP), przygotował regionalny dokument planistyczny pn. Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na rok 2020 (PDZ/2020).

PDZ/2020 określa obszary i grupy osób wymagające szczególnego wsparcia, a także działania, jakie Samorząd Województwa Wielkopolskiego (SWW), podejmie w celu poprawy sytuacji wszystkich Wielkopolan na rynku pracy.

Dokumentami, na których opiera się PDZ/2020, są:

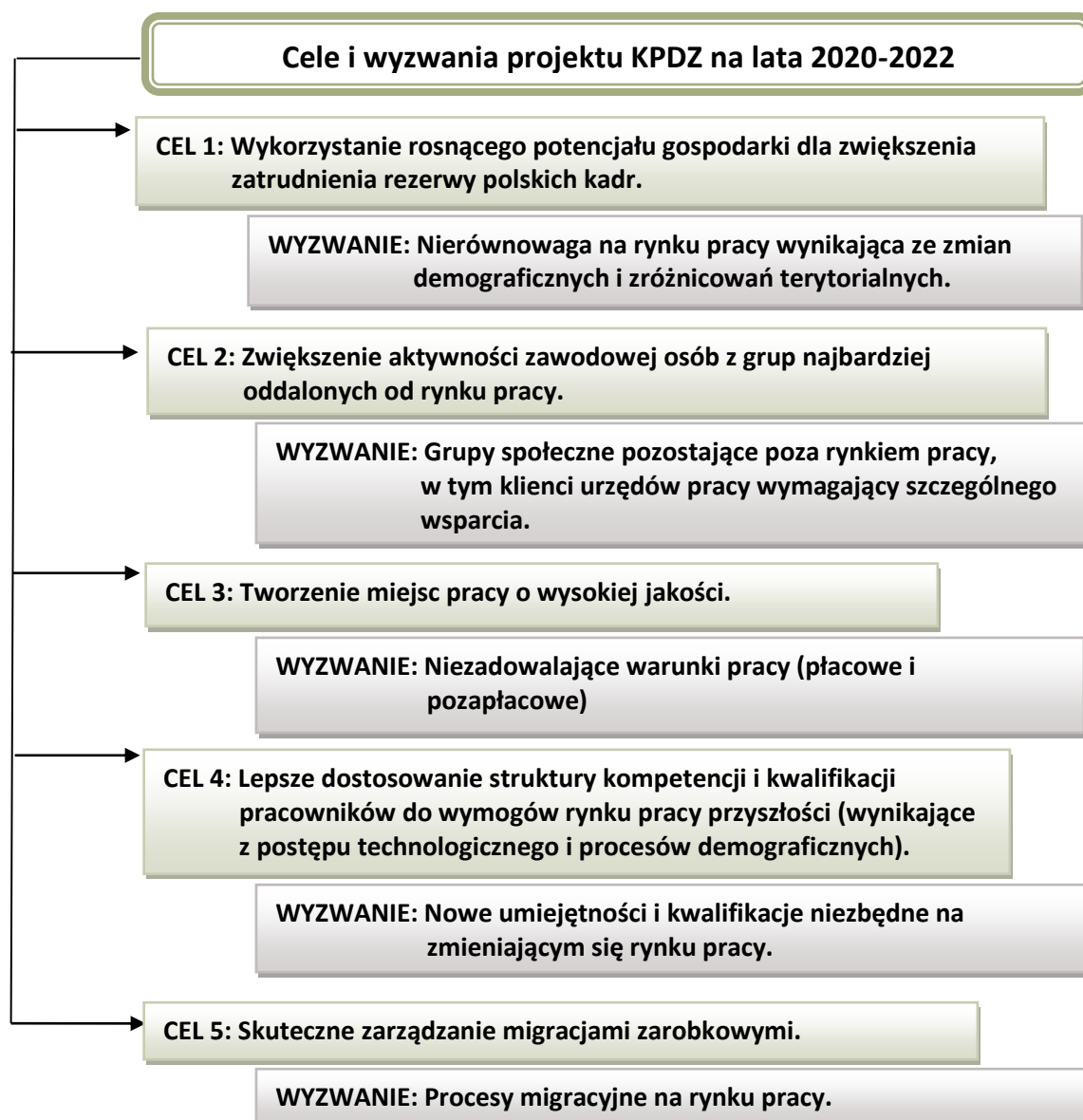
- *projekt Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2020-2022 (KPDZ)*, przygotowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Obejmuje on trzyletnią perspektywę programową, o zasięgu krajowym, wskazując najważniejsze cele i wyzwania, wobec których rynek pracy będzie stał w najbliższych latach.
- *Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku*, określająca obszary cele i kierunki polityki rozwoju prowadzonej w przestrzeni naszego regionu. *Strategia* jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w obszarze poszczególnych powiatów województwa.
- *Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020*, która zawiera precyzyjną diagnozę wielkopolskiego rynku pracy, określającą priorytety i działania z tego obszaru, jakie realizowane są w regionie.

Przygotowanie PDZ/2020 zostało oparte na działaniach planowanych do realizacji przez komórki merytoryczne WUP w Poznaniu, gdyż wykonuje on zadania SWW w zakresie polityki rynku pracy, wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

II. Wyzwania i kierunki działań wielkopolskiego rynku pracy w 2020 roku

W wyniku zmian zachodzących na wielkopolskim rynku pracy, na rok 2020 zaplanowano działania na rzecz zwiększenia aktywności zawodowej niewykorzystanych zasobów pracy. Dążyć się będzie do podnoszenia kwalifikacji pracujących i poszukujących pracy, aby skala deficytów kadr była jak najmniejsza. Jednocześnie, zmierzając do zrównoważonego rozwoju naszego regionu, podejmowane będą działania na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób i grup w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

Zaplanowane działania wpisują się w cele i wyzwania niżej przedstawionego projektu KPDZ na lata 2020-2022:

PDZ/2020 stanowi podstawę realizacji krajowych wytycznych polityki zatrudnienia zawartych w projekcie KPDZ, w sposób najbardziej odpowiadający potrzebom województwa. W związku z powyższym ustalono dwa główne priorytety oraz wskazano obszary wymagające szczególnego wsparcia:

PRIORYTET 1: UTRZYMANIE WYSOKIEGO POZIOMU ZATRUDNIENIA,
poprzez aktywizację niewykorzystanych zasobów pracy, przede wszystkim:

- osób młodych w tym młodzież NEET (młodzi ludzie nie pracujący, nie uczący się i nie szkolący się),
- osób długotrwale bezrobotnych,
- kobiet, w tym matek biernych zawodowo,
- osób powyżej 50 roku życia.

Wpisujący się w założenia projektu KPDZ na lata 2020-2022 w:

Cel 1: Wykorzystanie rosnącego potencjału gospodarki dla zwiększenia zatrudnienia rezerw polskich kadr.

Cel 2: Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy.

Cel 5: Skuteczne zarządzanie migracjami zarobkowymi.

**PRIORYTET 2: WZROST I POPRAWA WYKORZYSTANIA KAPITAŁU
LUDZKIEGO NA RYNKU PRACY,** poprzez:

- poprawę jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy
- wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udział w kształceniu ustawicznym.

Wpisujący się w założenia projektu KPDZ na lata 2020-2022 w:

Cel 4: Lepsze dopasowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości (wynikających z postępu technologicznego i procesów demograficznych).

III. Działania wielkopolskiego rynku pracy na 2020 rok

III.1. PRIORYTET 1: UTRZYMANIE WYSOKIEGO POZIOMU ZATRUDNIENIA

Poprzez realizację celu 1 KPDZ tj.: Wykorzystanie rosnącego potencjału gospodarki dla zwiększenia zatrudnienia rezerw polskich kadr.

Utrzymywanie się od kilku lat dobrej sytuacji gospodarczej, wpłynęło pozytywnie na poziom zatrudnienia jednak nie oznacza to braku problemów, wśród których szczególnie odczuwalne są niedobory kadrowe na wielkopolskim rynku pracy. Źródłem pozyskania nowych pracowników powinny być w pierwszej kolejności osoby bierne zawodowo oraz osoby pozostające w rejestrze bezrobotnych.

Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Wielkopolsce odbywać się będzie m. in. poprzez udział w realizowanych przez samorządy powiatowe programach.

SWW, decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), otrzymał na 2020 rok kwotę 125 716,2 tys. zł na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, w tym 101 180,4 tys. zł na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

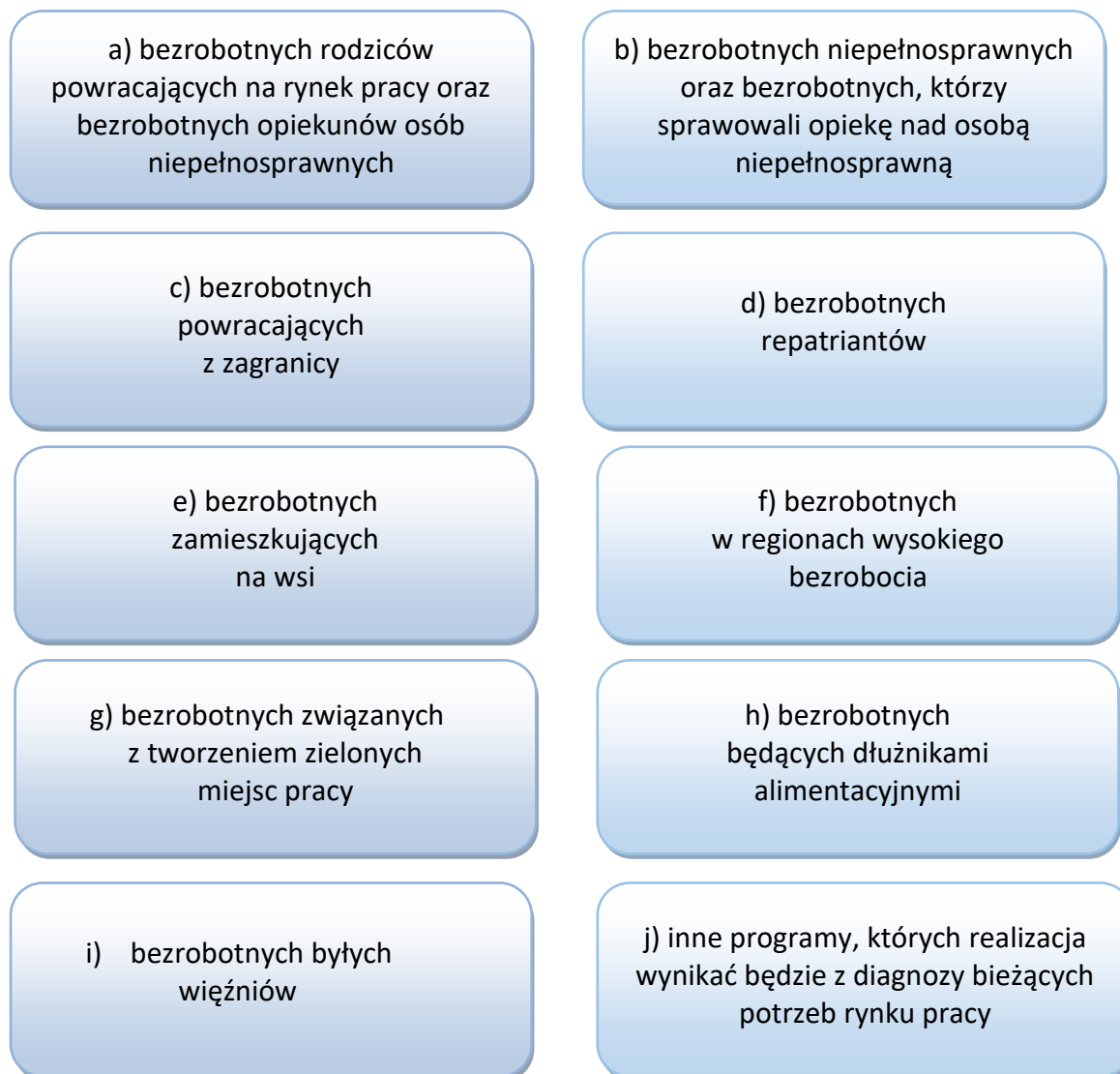
Szczegółowy podział kwot Funduszu Pracy (FP):

Fundusz Pracy przyznany algorytmem 135 574,2 tys. zł	
z tego	na działania aktywizacji zawodowej 125 716,2 tys. zł
	na projekty współfinansowane z EFS 101 180,4 tys. zł
	na zadania poza projektami EFS 24 535,8 tys. zł
	na działania fakultatywne 9858,0 tys. zł
Fundusz Pracy przyznany na Krajowy Fundusz Szkoleniowy 18 976,0 tys. zł	

Wychodząc naprzeciw prognozowanym zmianom na rynku pracy w 2020 r. WUP w Poznaniu podejmie działania nad wypracowaniem nowych kryteriów ustalania dla samorządów powiatowych Wielkopolski kwot środków FP na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Ponadto, w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych, PUP będą mogły ubiegać się o dodatkowe środki z rezerwy FP w ramach naborów ogłoszonych przez MRPiPS.

Rezerwa FP będzie mogła być przeznaczona na programy aktywizacji zawodowej:

Dodatkowo rezerwy FP mogą być uruchamiane na bieżąco, w ramach środków będących w dyspozycji Ministra, na następujące programy:

Jednocześnie WUP w Poznaniu będzie kontynuował wspieranie osób w ramach działań współfinansowanych z EFS, poprzez:

- 1.1 *Wsparcie osób młodych bez pracy na regionalnym rynku pracy* – projekty pozakonkursowe, Poddziałania 1.1.1 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER),
- 1.2 *Wsparcie osób młodych na wielkopolskim rynku pracy* – projekty konkursowe, Poddziałania 1.2.1 PO WER,
- Działania 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy - projekty pozakonkursowe realizowane przez Publiczne Służby Zatrudnienia w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (WRPO),
- Działania 6.2 Aktywizacja zawodowa w ramach WRPO.

W tym obszarze będzie udzielane wsparcie osobom do 29 (PO WER) i po 29 roku życia, (WRPO), które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy, w tym osobom powyżej 50 roku życia. Projekty WRPO i PO WER będą wspierać:

- bezrobotnych zarejestrowanych i niezarejestrowanych w urzędach pracy,
- biernych zawodowo, w tym młodzież NEET,
- osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- pracujących na umowach krótkoterminowych oraz cywilnoprawnych,
- ubogich pracujących oraz imigrantów i reemigrantów.

Osoby przystępujące do projektów obejmowane będą działaniami mającymi na celu udzielenie pomocy adekwatnej do ich potrzeb i możliwości oraz uwzględniających sytuację na rynku pracy.

W 2020 roku będą przeprowadzone spotkania informacyjno-szkoleniowe dla podmiotów wpisanych do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ), przy współpracy specjalistów z innych urzędów, np. Państwowej Inspekcji Pracy czy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W ramach prowadzenia KRAZ, WUP w Poznaniu z upoważnienia Marszałka Województwa Wielkopolskiego, będzie:

- wydawał certyfikaty uprawniające agencje zatrudnienia do legalnej działalności,
- wykreślał nieuprawnione podmioty,
- realizował planowe i ponadplanowe kontrole w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia.

Kontynuowane będzie również Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Wielkopolskiego Rynku Pracy kreujące wspólne przedsięwzięcia i projekty. Podobnie jak w latach ubiegłych, zorganizowane zostaną spotkania, których tematyka będzie poruszała aktualne problemy rynku pracy.

W celu pogłębiania wiedzy i świadomości na temat sytuacji różnych grup bezrobotnych w regionie oraz planowania działań na ich rzecz, WUP będzie sukcesywnie zamieszczał, na swojej stronie internetowej <https://wuppozn.praca.gov.pl/>, informację o zachodzących zmianach na rynku pracy oraz raporty z badań i analiz dotyczących sytuacji w Wielkopolsce, w formie opracowań, tj.:

- *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2019 r.* zawierająca kompleksowy przegląd działań podejmowanych w obszarze regionalnego rynku pracy, m. in. ocenę efektów realizacji programów rynku pracy w województwie wielkopolskim, finansowanych z FP i EFS, wsparcia pracodawców poprzez finansowanie z KFS, udzielonego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy w kraju i za granicą oraz działalności wielkopolskich agencji zatrudnienia,
- *Analiza efektywności podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w Wielkopolsce w 2019 r.* zawierająca ocenę wskaźników efektywności zatrudnieniowej i kosztowej aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu uzyskanych przez PUP,
- *Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2019 r.* zawierające analizę WUP dotyczącą zgłoszonych oraz faktycznie dokonanych zwolnień grupowych,
- *Niepełnosprawni bezrobotni w Wielkopolsce w 2019 r.* zawierające analizę stanu bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnościami oraz opis działań podejmowanych na działania na rzecz aktywizacji zawodowej tych osób przez PUP,
- *Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2019/2020 na rynku pracy* ukazująca tendencje w zakresie kształcenia branżowego i ogólnego w Wielkopolsce,
- *Raport Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych za 2019 r.* sporządzony na podstawie danych będących w dyspozycji PUP z zakresu bezrobocia rejestrowanego, ofert pracy oraz internetowego badania ofert pracy,

→ *Barometr Zawodów* stanowiący krótkoterminową diagnozę zawodów deficytowych, nadwyżkowych i w równowadze, na poziomie regionu oraz poszczególnych powiatów Wielkopolski.

Ponadto planowane są:

- publikacje z badań własnych WUP w Poznaniu, z zakresu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, sytuacji wybranych grup osób bezrobotnych, poszukiwanych kwalifikacji i kompetencji zawodowych, popytu i podaży na wielkopolskim rynku pracy oraz działań pracodawców w zakresie funkcjonowania w sytuacji niedoborów kadrowych,
- badania zlecone dotyczące rynku pracy w regionie:
 - „Znaczenie sektora MŚP w kontekście zmian wielkopolskiego rynku pracy”,
 - dotyczące niewykorzystanych zasobów pracy w województwie wielkopolskim (biernych zawodowo).
- monitorowanie polityk publicznych w ramach sieci Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego (WROT)
- analiza pt. *„Sytuacja bezrobotnych rodziców samotnie wychowujących dzieci w Wielkopolsce”*. Efekt szczegółowego przeanalizowania tego problemu, będzie mógł ewentualnie służyć wypracowaniu instrumentów, służących wsparciem i pomocą tej szczególnej grupie osób bezrobotnych.

PRIORYTET 1: UTRZYMANIE WYSOKIEGO POZIOMU ZATRUDNIENIA

Poprzez realizację celu 2 projektu KPDZ tj.: Zwiększenie aktywności zawodowej osób z grup najbardziej oddalonych od rynku pracy.

Pomimo stabilnej sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i utrzymującej się od kilku lat tendencji spadkowej stopy bezrobocia, w dalszym ciągu w rejestrach urzędów pracy figurują grupy bezrobotnych wymagające szczególnej interwencji i wsparcia.

W 2020 r. świadczone będą usługi poradnictwa zawodowego realizowane przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP wraz PUP z terenu województwa wielkopolskiego, skierowane głównie do:

- pozostających przez dłuższy czas poza rynkiem pracy, tj. osób w sytuacji długotrwałego bezrobocia, zarejestrowanych bądź niezarejestrowanych w PUP,

- osób, które mają duże trudności z utrzymaniem zatrudnienia oraz osób (w większości kobiet), chcących podjąć aktywność zawodową po przerwie spowodowanej np. okresem wychowawczym dziecka lub opieką nad chorym członkiem rodziny,
- osób powyżej 50 roku życia, które doświadczają trudności związanych z utrzymaniem się na rynku pracy.

Doradcy zawodowi, w ramach organizowanych spotkań doradczych, będą oferować osobom powyżej 50 roku życia pomoc w postaci:

- konsultacji uwzględniających indywidualną problematykę zawodową,
- możliwości dopasowania obszaru zawodowego do kompetencji i stanu zdrowia zainteresowanego,
- zajęć grupowych rozwijających umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania zatrudnienia na współczesnym rynku pracy,
- umiejętności społecznych zwiększających komfort funkcjonowania w różnych relacjach interpersonalnych.

Ponadto coraz częściej pojawia się nowa kategoria klientów. Są to osoby:

- przeciążone nadmiarem obowiązków zawodowych i życiowych,
- odczuwające trudności w radzeniu sobie ze stresem i adaptacją społeczną w miejscu pracy,
- nie nadążające za nowymi technologiami, zagubione w natłoku informacji,

z którymi realizowane będą działania obejmujące poradnictwo zawodowe oraz usługi doradcze stanowiące wsparcie w powrocie do równowagi społecznej i zawodowej.

Przewiduje się również kontynuację wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez:

- Działanie 7.1 Aktywna integracja, Poddziałania 7.1.2 Aktywna integracja – projekty konkursowe w ramach WRPO.

Projekty WRPO są ukierunkowane na zwiększenie szans na zatrudnienie osób z grupy docelowej, w tym osób oddalonych od rynku pracy i ich rodzin oraz osób powyżej 50 roku życia. Pomoc dla tych osób będzie adekwatna do ich potrzeb i możliwości przy uwzględnieniu sytuacji na rynku pracy.

PRIORYTET 1: UTRZYMANIE WYSOKIEGO POZIOMU ZATRUDNIENIA

Poprzez realizację celu 5 projektu KPDZ tj.: Skuteczne zarządzanie migracjami zarobkowymi.

W ramach powyższego celu publiczne służby zatrudnienia będą podejmować działania z wykorzystaniem międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES). Świadczone usługi będą skierowane do:

- bezrobotnych i poszukujących pracy,
- zainteresowanych zmianą pracy,
- pracodawców krajowych zainteresowanych zatrudnianiem pracowników z zagranicy,
- pracodawców zagranicznych, chcących zatrudnić poszukujących pracy z Polski, dla których zostaną zorganizowane projekty rekrutacyjne.

Doradcy EURES WUP w Poznaniu, wraz z partnerami rynku pracy – MRPIPS, PUP oraz uczelniami wyższymi, w celu promowania działań EURES, będą uczestniczyć:

w szkoleniach

w targach pracy

w konferencjach

a także w większych wydarzeniach rekrutacyjnych i informacyjnych np. w Targach Edukacyjnych. Ponadto będą prowadzić stałą informację dla poszukujących pracę Polaków o warunkach życia i zatrudnienia w Unii Europejskiej/Europejskim Obszarze Gospodarczym. Kontynuowane również będą spotkania z niemieckim doradcą EURES, podczas których omawiane będą warunki bytowe oraz przekazywane informacje na temat aktualnych niemieckich ofert pracy. Natomiast przyjeżdżającym do Polski poszukującym pracę cudzoziemcom udzielane będą informacje o usługach PSZ, które również są dostępne w czterech wersjach językowych na stronie internetowej WUP. Do tego celu uruchomiony został Portal Publicznych Służb Zatrudnienia w języku:

- angielskim,
- białoruskim,
- rosyjskim,
- i ukraińskim.

Treści w nim zawarte dotyczą krajowego i europejskiego rynku pracy oraz informują przybywających do pracy migrantów o możliwościach skorzystania ze wsparcia, świadczonych usługach i aktualnej sytuacji na lokalnych rynkach pracy. Pozyskana wiedza ułatwia

funkcjonowanie poszukującym pracę cudzoziemcom, a także pracodawcom na wielkopolskim rynku pracy.

Z tego Wortalu najczęściej korzystają pracownicy ze wschodu, głównie obywatele Ukrainy, którzy stanowią największy odsetek zatrudnionych w Polsce cudzoziemców. Przedstawione informacje dotyczące warunków życia na terenie Polski oraz sposobu pozyskiwania pozwolenia na pracę są niezwykle przydatne dla przyjeżdżających do Wielkopolski. Również pracodawcy wykorzystują zawarte tu informacje szukając rezerw kadrowych lub starając się o zatrudnienie cudzoziemca.

III.2. PRIORYTET 2: WZROST I POPRAWA WYKORZYSTANIA KAPITAŁU LUDZKIEGO NA RYNKU PRACY

Poprzez realizację celu 4 projektu KPDZ tj.: Lepsze dopasowanie struktury kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości (wynikających z postępu technologicznego i procesów demograficznych).

Uwzględniając rozwój technologiczny i procesy demograficzne, pracodawcy z wielkopolskiego rynku pracy coraz częściej dostrzegają potrzebę podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadr oraz wsparcia kształcenia ustawicznego swoich pracowników. Jest to szczególnie istotne dla pracodawcy, gdyż w ten sposób ma szansę zatrzymać doświadczonego i wykwalifikowanego pracownika. W tym aspekcie prowadzone będą działania z wykorzystaniem Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS), którego celem będzie zmniejszenie luk kompetencyjnych pracowników w przedsiębiorstwach oraz wsparcie rekrutacji wewnętrznych, prowadzące do lepszej kondycji i konkurencyjności firm. Działania KFS będą dedykowane osobom:

- powracającym do pracy po przerwie spowodowanej opieką nad dzieckiem,
- po 45 roku życia,
- podejmującym kształcenie ustawiczne w zawodach deficytowych, w zakresie wprowadzanych w firmie nowych technologii i narzędzi, w branżach kluczowych dla rozwoju regionu,
- instruktorom praktycznej nauki zawodu oraz opiekunom praktyk zawodowych i opiekunom stażu uczniowskiego,
- nauczycielom kształcenia zawodowego w zakresie szkoleń branżowych,
- zatrudnionym w przedsiębiorstwach społecznych, spółdzielniach socjalnych, zakładach aktywności zawodowej,

- z orzeczoną niepełnosprawnością,
- personelowi centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej,
- kształcącym się w zakresie kompetencji cyfrowych, pracującym co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach bez prawa do emerytury, a także zatrudnionym u pracodawców, którzy w ostatnich trzech latach nie korzystali ze środków KFS.

Ponadto WUP w Poznaniu będzie prowadził:

- monitorowanie wydatków, zarówno w ramach limitu, jak i rezerwy KFS,
- stałą współpracę z PUP i pracodawcami wspierającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków oraz promocję możliwości tego instrumentu w odniesieniu do aktualnej sytuacji na rynku pracy,
- organizację kampanii informacyjnej w mediach,
- regionalną konferencję związaną z problematyką KFS,
- szkolenia dla pracowników PUP.

Kolejne wyzwanie, z którym mierzy się rynek pracy, stanowi młodzież potrzebująca pomocy w związku z nietrafionymi wyborami edukacyjnymi. W tej sytuacji niezbędna będzie pomoc doradców zawodowych w zakresie odnalezienia się w trudnej sytuacji i ewentualnego przekwalifikowania. W ramach tego problemu będą świadczone przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP usługi poradnictwa zawodowego z wykorzystaniem diagnostyki psychologicznej pod kątem predyspozycji zawodowych i funkcjonowania w miejscu pracy. Doradcy zawodowi będą także:

- pomagać w określaniu predyspozycji zawodowych pod kątem przedsiębiorczości, w rozwijaniu indywidualnych zasobów,
- udzielać konsultacji z informacjami w zakresie wymogów formalnych towarzyszących zakładaniu działalności gospodarczej,
- udzielać informacji o instytucjach wspierających potencjalnych i już działających przedsiębiorców.

Na 2020 rok zaplanowane zostały warsztaty dla szkolnych doradców zawodowych, realizowane w ramach programu WUP w Poznaniu pt. „Na starcie do kariery”, a także szkolenia dla kadry PUP, pracującej bezpośrednio przy obsłudze osób bezrobotnych. Będą to głównie doradcy zawodowi. Podczas szkoleń omówione zostaną zagadnienia, takie jak:

- problemy psychiczne i osobowościowe klientów urzędów pracy stanowiące barierę w funkcjonowaniu zawodowym,
- rola testów i innych narzędzi w badaniu predyspozycji i kompetencji zawodowych,
- dialog motywujący w rozmowach doradczych.

WUP w Poznaniu będzie także kontynuował prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS). Zadanie obejmuje aktualizację danych w Rejestrze oraz dokonywanie nowych wpisów. Dzięki corocznej aktualizacji RIS, mieszkańcy Wielkopolski mają do dyspozycji bogatą bazę informacyjną z ofertą szkoleń realizowanych przez ponad półtora tysiąca podmiotów. Rejestr ułatwia dostęp do wiedzy na temat możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, a przez to wpływa na jej popularyzację oraz zachęca do uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

Ważną rolę doradczą dla władz samorządowych, w zakresie lepszego dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców, pełni Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Poznaniu (WRRP). W ramach jej cyklicznych spotkań, będą m.in. wydawane opinie o zasadności kształcenia w danym zawodzie, zgodnie z potrzebami rynku pracy. Rada, przed swoją decyzją, zapoznaje się z prognozą MEN dotyczącą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy oraz danymi zawartymi w Barometrze Zawodów. Pozwoli to na korelację kierunków rozwoju szkolnictwa branżowego z aktualnymi potrzebami rynku pracy.

Lepszemu dopasowaniu kompetencji i kwalifikacji pracowników do wymogów rynku pracy przyszłości, będą również służyć corocznie przygotowywane opracowania skierowane do instytucji i osób zainteresowanych tematyką rynku pracy, a w szczególności do instytucji wpływających na kształcenie w regionie i osób podejmujących wybory zawodowo-edukacyjne. Do opracowań tych należą:

- *Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego na rynku pracy.*

Publikacja będzie służyć jako materiał pomocniczy w korelacji kierunków kształcenia w szkołach z realnymi potrzebami rynku pracy, będąc tym samym cenną wskazówką dla młodych ludzi, dokonujących wyboru kierunku kształcenia oraz organów prowadzących w procesie uruchamiania nowych zawodów.

- *Wykaz Zawodów Refundowanych*, jest to ustawowy instrument, w ramach którego pracodawcy mogą uzyskać wsparcie finansowe z tytułu zatrudnienia młodocianych

pracowników, odbywających naukę w zawodach, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego oraz w zawodach pozaszkolnych, tzw. rzemieślniczych.

→ *Badania dotyczące zapotrzebowania na zawody na wielkopolskim rynku pracy, tj.:*

- Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych za 2019 r.
- Barometr Zawodów 2021 stanowiący krótkoterminową prognozę zawodów deficytowych, nadwyżkowych i w równowadze na lokalnych rynkach pracy.
- Kwartalny monitoring zapotrzebowania na kwalifikacje i kompetencje zawodowe w ofertach zgłaszanych do PUP.

VI. Monitoring i sprawozdawczość

Działania na rzecz wielkopolskiego rynku pracy są na bieżąco monitorowane, co przyczynia się do wzrostu ich efektywności. WUP w Poznaniu prowadzi stały monitoring wydatkowania środków FP przez samorządy powiatowe. Monitoring prowadzony jest systematycznie na podstawie:

- sprawozdania MRPiPS-02 z wydatków Funduszu Pracy oraz kwartalnego monitorowania stanu realizacji programów aktywizacji bezrobotnych, finansowanych z rezerwy FP w powiatach województwa wielkopolskiego,
- cyklicznych raportów i opracowań, przygotowywanych przez WUP w Poznaniu,
- analizy sytuacji osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

Z rocznych PDZ w Województwie Wielkopolskim, przygotowywane są sprawozdania, które są również narzędziem monitorowania *Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020*. Sprawozdanie z niniejszego PDZ/2020 zostanie opracowane przez WUP w Poznaniu. Tegoroczny PDZ będzie zaopiniowany przez WRRP w Poznaniu, a następnie, po przyjęciu przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego, przekazany do MRPiPS. W bieżącym roku sporządzone zostało sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2019 rok.

V. Rekomendacje

Wielkopolska nadal wyróżnia się najniższą stopą bezrobocia wśród wszystkich województw. Niemniej jednak, zmieniający się rynek pracy wymaga odpowiednio dopasowanych i kompleksowych działań prowadzących do aktywizacji zawodowej niewykorzystanych zasobów pracy.

Ważne jest odpowiednie rozpoznanie formy pomocy, gdyż często elementem najsilniej blokującym powrót do pracy jest problem pozazawodowy, związany np. z połączeniem pracy i życia rodzinnego. Zasadnym będzie pomoc doradców zawodowych poprzez:

- poradnictwo o charakterze całościowym, wykorzystujące aktualne zasoby informacji,
- uczestnictwo w indywidualnych konsultacjach oraz w grupowych warsztatach,
- a także współpraca z innymi instytucjami, która umożliwi uzyskanie wiedzy o wymogach współczesnego rynku pracy i ułatwi zbudowanie planu na przyszłość.

Szczególne znaczenie ma również prowadzenie doradztwa zawodowego dla młodzieży. Wymaga to od doradców systematycznego kształcenia się, żeby świadczona pomoc była adekwatna do potrzeb klientów i wymogów współczesnego rynku pracy. Dlatego też należy podejmować działania mające na celu zwiększenie obecności doradców zawodowych na wszystkich etapach kształcenia, począwszy od szkoły podstawowej, co wpłynie na racjonalny wybór kierunków kształcenia.

Z kolei wyzwaniem dla pracodawców jest zwiększające się zapotrzebowanie na kadry oraz deficyty pracowników. W związku z tym ważnym elementem jest promocja kształcenia ustawicznego, a także szkoleń zawodowych, szczególnie w profesjach wymagających posiadania bądź aktualizacji uprawnień. Istotna jest również pomoc w przełamywaniu barier dotyczących zmiany zawodu i dostosowania się do potrzeb rynku pracy wśród dorosłych, jak i również atrakcyjna oferta kształcenia dla młodzieży w szkołach branżowych.

Kluczowa, dla właściwego wykorzystania zasobów, jest jakość współpracy pomiędzy publicznymi służbami a zarejestrowanymi agencjami zatrudnienia. Poprawa jakości współpracy może stanowić podstawy do lepszego zaktywizowania rezerw kadrowych w regionie.

Największe rezerwy kadrowe, o znaczącym potencjale w obszarze zatrudnienia, stanowią osoby powyżej 50 roku życia. Konieczne byłoby dostosowanie organizacji przedsiębiorstw i miejsc pracy do zatrudniania osób w wieku przedemerytalnym, wprowadzenie programów zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach, aby walczyć o możliwe najdłuższe zachowanie na rynku pracy zasobów osób z pożądanymi kwalifikacjami oraz otwarcie się niektórych branż

i profesji na zatrudnienie osób z tej grupy wiekowej. Podstawę merytoryczną planowanych, korzystnych zmian w podejściu do zatrudniania osób z tej grupy wiekowej, mogą stanowić wyniki badania, przeprowadzonego przez WUP, pt. „Srebrna gospodarka na wielkopolskim rynku pracy – aktywność zawodowa osób 50+ i osób 60+”. W przypadku osób 50+ kluczowa wydaje się być decyzja dotycząca planów do podejmowania aktywności zawodowej, po uzyskaniu prawa do pobierania świadczeń emerytalnych. Zróżnicowanie w zakresie postawy, względem dalszej aktywności zawodowej, wynika z aktualnego statusu na rynku pracy. Decyzja o kontynuowaniu aktywności zawodowej związana jest w dużej mierze z posiadanym wykształceniem, co jest potwierdzeniem obecnego trendu – im niższy poziom wykształcenia, tym większy odsetek osób niepracujących. Istotna w tym aspekcie jest postawa pracodawców, gotowa wprowadzić zmianę charakteru dotychczasowego zatrudnienia (np. skrócenia wymiaru pracy lub zmiany jej charakteru, np. ze względu na obciążenie fizyczne). W ramach działań WRPO udzielane jest wsparcie osobom i grupom społecznym, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy, w tym osobom w wieku 50+.

Pełniejsze wykorzystanie potencjału zawodowego cudzoziemców powinno stanowić wypełnienie luk kadrowych na wielkopolskim rynku pracy. Niezwykle ważne są działania prowadzące do szybszej adaptacji i integracji cudzoziemców, większego zaangażowania pracodawców w ich szkolenie i podnoszenie kwalifikacji, w tym organizowanie kursów językowych.

Reasumując, należy podkreślić, że najważniejszym wyzwaniem dla Wielkopolski będzie zapewnienie możliwie jak największego i stałego napływu pracowników, który pozwoli na utrzymanie wysokiego poziomu zatrudnienia, a także stworzy szansę na uniknięcie większych niedoborów kadrowych wywoływanych m.in. opuszczaniem rynku pracy przez osoby nabywające prawo do emerytury. Z punktu widzenia Wielkopolski niezwykle ważne jest zachęcanie tych osób do dłuższej aktywności na rynku pracy, poprzez uelastycznienie czasu pracy lub stworzenie możliwości pracy w niepełnym wymiarze godzin.

Zaplanowane działania władz samorządowych koncentrować się będą na obserwowaniu, analizowaniu i przewidywaniu zmian w regionie. Jednym z najistotniejszych obszarów zainteresowania jest i będzie obszar edukacji, w tym szczególnie szkolnictwo zawodowe, którego obecny kształt stanowić będzie o jakości przyszłych kadr Wielkopolski. Wzmocnieniu świadomości młodych Wielkopolan w obszarze regionalnego rynku pracy służy również, realizowany przez WUP, program „Na starcie do kariery”, w ramach którego szkolni doradcy zawodowi (już od szczebla szkoły podstawowej) uzyskują praktyczną wiedzę o rynku pracy.